

ABONAMENTUL
Pe un an . 24 Cor.
Pe jum. an . 12 .
Pe 1 lună . 2 .

Num. de Duminecă
Pe un an 4 Cor. — Pen-
tru România și America
10 Cor.

Num. de zi pentru Ro-
mânia și străinătate pe
an 40 franci.

TRIBUNA

REDACȚIA
și ADMINISTRAȚIA:
Deák Ferenc-utca 20.
—
INSERTIUNILE
se primesc la adminis-
trație.
Manuscripte nu se îna-
poiază.
Telefon pentru oraș și
comitat 502.

Pietatea e 'nțelepciune.

Trece omul din eroare în eroare până ce nu ajunge la recunoașterea adevărului, iar aici se oprește, căci numai erorile sunt multe, deosebite și trecătoare, iar adevărul e unul, neschimbat și acelaș pretutindeni și pentru toți oamenii cu judecată dreaptă.

Atât ar fi destul, ca să ne gândim bine mai înainte de a ne abate dela păreri, asupra cărora au stăruit părinții noștri, căci îndelungata lor stăruință e un semn, că dâșii au recunoscut adevărul ori erau, cel puțin, foarte aproape de el. Nici în lumea gândirii nu dăinuiește decât ceea ce e bun, și e chestiune de înțelepciune pietatea față cu părinții noștri.

Trebuie să o fi simțit aceasta ori și ce român cu mintea limpede citind cele publicate acum de curând de baronul Bánffy în chestiunea apropierei, pe care ar voi unii să o pună la cale între români și maghiari.

Românii au voit totdeauna apropierea și o voiesc cu atât mai vârtos astăzi, când cele mai prețioase puteri ale lor se mistuiesc într'o luptă grea, și azi ca la 1848 și ca totdeauna de atunci și până astăzi întrebarea e numai, dacă ea e ori nu cu putință?

Din întâmplare tocmai acum a publicat dl Iosif Șterca Șuluț a doua parte a »Răsunetului« său, în care ne spune, că la 1848 Ludovic Kossuth a făcut într'u ferice pomenitului Alexandru Șterca Șuluț, atunci vicar episcopesc, prin baronul Nicolae Vesselényi întrebarea, ce dorește neamul românesc, ca să-și dea învoirea pentru unirea Ardealului cu Țara Ungurească.

Alexandru Șterca Șuluț, mai târziu episcop și în cele din urmă metropolit, a dat, între altele răspunsul, ca românii să fie, înainte de toate, recunoscuți ca »națiune« deosebită și a adăugat: *Atunci numai va putea națiunea română, prin deputații ei, să trateze despre condițiunile, unirii cu maghiarii, nu ca sclavi, ci ca națiune liberă și independentă.*

Se împlinesc acum șasezeci de ani de atunci, și multe s'au petrecut în curgerea acestui timp, dar unirea cu maghiarii tot nu s'a făcut fiindcă maghiarii se socotesc ei singuri »națiune«, iar pe români îi iau drept o seamă oarecare de oameni.

Suntem tot unde am fost, dacă nu cumva, obosiți de lupta îndelungată, renunțăm la acel »înainte de toate« al metropolitului Șterca Șuluț și ne împăcăm cu gândul, că nu suntem »națiune«.

Știind însă cele petrecute de atunci și până în ziua de azi, nu ne mai putem îndoi, că acel neînduplecat luptător pentru drepturile neamului său nu a vorbit numai pentru sine, ci a stăruit asupra tradițiilor scaunului, pe care l-a ocupat și a exprimat simțământul comun al tuturor românilor.

Ne lăpădam noi azi de acele tradițiuni? — e azi altul simțământul comun al românilor? s'a petrecut undeva vre-o schimbare, în urma căreia să putem zice, că ceea ce era adevărat și bine la 1848 nu mai e și azi!?

Dac'ar voi cineva să răspundă cu un »da« la aceste întrebări, e destul să vadă cele ce se petrec în dieta ungară pentruca să se sfiască a-și spune părerea.

Românii au voit totdeauna să lucreze alături cu concetățenii lor maghiari pentru consolidarea patriei comune, dar au fost răspinși cu atâta îndârjire, încât în cele din urmă au fost nevoiți să se retragă din viața publică a regatului ungar și timp îndelungat au stăruit în rezistența pasivă — mărșinindu-se a protesta contra legilor create în ceea ce îi privesc fără de a se fi ținut seamă și de voința lor. Li-se zicea, că protestările lor au să rămâie zadarnice câtă vreme nu vor fi făcute pe cale constituțională, de către reprezentanții lor trimiși în dieta țării. După multe zbuciumări au intrat dar în luptele electorale și au ales câțiva reprezentanți, care au intrat în dietă cu gândul de a face încercarea spre o sinceră apropiere.

Cu ce s'au ales românii în urma acestui act de deferență față cu statul ungar?

S'a dat în fața lumii dovadă neîndoioasă, că în regatul ungar românii sunt, ca pretutindeni, element de ordine, oameni vânoși și neînduplecați în lupta pentru dreptate, dar chibzuiți și leali, care nici în fața celor mai uimitoare insulte nu și perd sărita. Tocmai aceasta i-a făcut însă pe reprezentanții maghiarilor încă mai îndârjiți, și a ieșit cu atât mai vârtos la iveală, că era ceva profetie în punctul de vedere asupra căruia stăruiau luptătorii români dela 1848.

Nu e în adevăr înțelegerea cu puțință câtă vreme românii nu vor fi fost recunoscuți drept element constitutiv al statului ungar, cum sunt recunoscuți cele 240.000 de frații ai lor în statul austriac.

Alexandru Șterca Șuluț adăuga într'un post-script al răspunsului dat la întrebarea lui Ludovic Kossuth: »Să se declare (maghiarii) pe față, că sunt leali și credincioși Dinastiei și să respire vestea răspândită, că dâșii ar voi să se lapede de Casa Domnitoare«.

Ce interes avea Șterca Șuluț, ce interes aveau românii de atunci, ca să se facă această declarațiune de lealitate?

Acelaș interes, pe care-l au și cei de azi, când cei 240.000 de români din Bucovina au o pozițiune mai clară și mai bine asigurată decât cele vre-o trei milioane din regatul ungar.

De unde vine deosebirea aceasta?

De ce este mai bine să fii supus Împăratului austriac?

Pentru că Împăratul, răzămându-se pe iubirea popoarelor sale, are destulă putere, ca să facă dreptatea și să le impună tuturor respectarea ei.

Era dar atunci și e cu atât mai vârtos astăzi cel mai de căpetenie interes al românilor din regatul ungar, ca și Regele Ungariei să se poată răzima pe iubirea popoarelor sale spre a putea face și în Ungaria ceea ce face în Austria.

Aceasta e poavața, pe care ne au dat-o părinții noștri și dela care e chestiune nu numai de pietate, ci și de înțelepciune să nu ne abatem.

Nu e pentru Românii din regatul ungar mântuire decât în propria lor bărbăție și în puterea Monarhului, care totdeauna a voit și voiește și azi binele tuturor.

Proiectul reformei electorale »Neue Freue Presse« din ieri scriind un articol de fond despre primirea proiectului de revizuire în Camera din Budapesta adăugă dela sine următoarele :

»Proiectul reviziunii regulamentului nu putea trece dacă nu era reforma electorală care apăsă asupra întregii Camere. Ministrul de interne a îndigelat nu odată că flisionomia Camerei viitoare, care se va întruni pe baza legii electorale nouă, se va schimba mult. Se vorbește doar de cel puțin 120 de deputați nemaghiari. Majoritatea ungurească nu putea lăsa desarmată acestei grupe arma primejdioasă a obstrucționismului. Ziua de ieri este pentru istoria parlamentului unguresc de o extraordinară însemnătate«.

Moțiunea de neîncredere contra președinților Camerei. Am anunțat și noi că d-nul Iuliu Maniu a prezintat — în numele partidului naționalităților — o moțiune de neîncredere contra președinților Camerei, pentru abuzurile contra regulamentului și libertății cuvântului săvârșite în decursul desbaterii proiectului de reviziune a regulamentului.

Camera, va fi numai după vacanțele Paștelor în poziție de a fixa termen pentru punerea ei la ordinea zilei.

Românii și Ungurii. La întrunirea ce a ținut partidul conservator la Iași, în ziua de 7 Martie, d-nul Delavrancea într'o vorbire a spus următoarele :

Carpații sunt șira spinării neamului nostru, că plecând urechia pe coastele lor plecăm urechia pe coastele noastre, că auzim aceeaș bătaie ritmică, înima poporului român. (Aplauze entuziaste). Știm mai bine, că românii sunt ca un copac bătrân crescut pe hotarul despărțitor, că își întinde cu mândrie ramurile lui groase d'oparte și de alta a Carpaților și că rădăcinile l-se adâncesc în jos cât și ramurile carl se ridică în sus. Știm mai bine, simțim mai dureros, ca dl Bădărău, că dacă ungurii bot și rup verdeța și ramurile copacului d'oparte, tot copacul se ofilește, iar dacă vor tăia și distruge rădăcinile lui d'oparte, tot copacul va cădea... (Aplauze frenetice, îndelung repetate)... Aceasta e cu neputință... Maghiarii ne vor amici sau inimiți?... De ne vor amici n'au decât să satisfacă drepturile românilor de peste Carpați, altfel vom rămâne amici Austriei și dușmani de moarte ai Ungariei. (Aplauze prelungite).

Contra orlîgarhiei maghiare.

Scriitoarea maghiară Iulia P. Zemplényi a trimis un articol ziarului norvegian »Nidaros«, care apare în Trondhem și al cărui redactor este cunoscutul om politic și scriitor, Haakon Loeken.

Scriitoarea ungară apără pe unguri contra atacurilor lui Björnson. Ziarul publică acest articol, dar îl însoțește de unele observații, cari spun între altele:

»Nu i-se va reproșa, desigur, scriitoarei ungare, că apără drepturile națiunii sale și că vrea să dovedească pericolul pe care îl prezintă popoarele străine într'un stat.

»Scriitoarea caută să demonstreze că dreptul istoric e de partea ungarilor.

»Oare acest »drept« a împedecat ca după războiul din 1864, 180.000 de danezi din Schleswig-Holstein să fie încorporați în Germania? Și nu se poate ca Ungaria să pățească la fel?»

»Ungurii nu pot să vorbească de »dreptul istoric« în Transilvania și Croația, acest drept este desigur de partea românilor și croaților. Tot astfel stau lucrurile în Banat și Slavonia.

»Ungurii cari domin asupra acestor popoare, cred că au și dreptul să le asuprească.

»Noi, cari suntem mai departe și putem judeca cu mai multă imparțialitate, nu putem »probă« aceasta și credem că numai autonomia dată popoarelor străine va putea mări puterea Ungariei.

Haakon Loeken este un prieten al ungarilor și a stat 2 luni în timpul expoziției milenare din 1896 în Budapesta. El are atâta simpatie pentru unguri, încât a învățat și limba ungurească.

Pe de altă parte Haakon Loeken adresează scriitoarei ungare, următoarea scrisoare:

»Sunt în măsură să înțeleg și să înțeleg sentimentele d-voastră mai bine ca Björnson, mă tem însă că părerea mea nu va fi împărtășită de mulți unguri, înțelegând între acei mulți și pe ungurii cari gândesc că »slovacul nu e om«. (Acest dicton unguresc e scris de scriitorul norvegian în limba ungară).

»Presupusa și reala putere a naționalităților e însă foarte mare. N'ar fi mai bine dacă Banatul, Croația și Slavonia s'ar asocia cu d-voastră ca state autonome și aliate și nu s'ar pierde forțele în veșnică luptă.

»Știu că aceasta ar părea curios aceluia cari au o dragoste nemărginită de patrie. Dar și danezii au înțeles târziu că prezentul este cu naționalitățile.

»Prezentul are mai mare valoare ca trecutul istoric.

»Ertaj-mă că gândesc astfel.

Reforma culturală.

Invățământul secundar și superior.

De Alexandru Nicolau, profesor, Caracal (România).

II.

Nu numai de reforma organică are nevoie învățământul nostru, ci și de una morală. Astăzi învățământul secundar și superior, nu trebuie să urmărească partea pur teoretică, abstractă, caracteristică deceniilor trecute, ci pe lângă suma de principii științifice și tehnice de cultură propriu zisă ce trebuie să imprime și să sădească în mintea școlarului, mai trebuie să se dea o deosebită atențiune direcțiunii morale, ceace nici astăzi nu se face de ajuns și cum trebuie.

Școlarul sau absolventul nostru de astăzi, nu trebuie să poseadă numai cunoștințe generale de istorie, geografie, matematică, naturale, limbi moderne, clasice și arte. Lui, trebuie să i-se formeze și inima, inobilându-i o cu cele mai frumoase principii și sentimente, în ceace privește datorile lui către el însuși, către familie și neam. În special *sentimentul îndeplinirii datoriei*, a dat ceace școlarul, viitor cetățean, va trebui să facă și urmărească în viața sa, lipsește cu desăvârșire. Nu mai vorbesc de loc, de încolțirea, redeschetarea și luminarea sentimentului și conștiinței naționale, cari zac în stare latentă în școlari, fără a fi dezvoltate și potestate la măiestria ce ea comportă. Cât de departe am fi noi, dacă s'ar urmări de către profesori, și acest scop, contrapondui ce trebuie să urmărească un învățământ secundar și superior, raționalmente înjghebat!...

Pentruce astăzi școlarul este crescut în spiritul... indolenței, și a scăpării prin orice mijloace numite trucuri sau chiluri, dela muncă și datorie?

De ce vedem astăzi, funcționari de stat, județi, comuniști, profesioniști, primari, deputați, etc. abia mișcându-se în cadrul funcțiunii și profesiei, căutând să inventeze fel de fel de tertipuri și mijloace nepermise spre a se sustrage dela îndeplinirea unei obligații care face parte integrantă a ocupațiilor lor?

De ce nu progresăm cum ar trebui, în felurile ramuri de activitate?

Răspunsul este că, toți aceia cari au trecut prin învățământul secundar și superior nu au avut ocaziunea fericită să fie ambițioși la muncă, să li-se infiltreze în sufletul lor, principiile salutare de perseveranță în executarea până la capăt, cu punctualitate, prudență și capacitate a datorilor lor.

N'am vedea astăzi, judecători, deputați, senatori, advocați, proprietari etc. cari nu știu să-și explice în ce constă un sentiment național, cum trebuie înțeles și cum trebuie aplicat el.

N'am vedea s. ex. primari de urbe, cari se duc la slujbă numai pentruca să se semneze corespondența de esire a cancelariei, fără a lua cea mai elementară cunoștință de starea sanitară, școlară, administrativă, economică, cult, etc. a orașului!

Ci, dîmpotrivă; am fi și mai departe.

Este însă în învățământ, un factor responsabil. Cel dintâi este ministrul care trebuie se exercite controlul și nu-l exercită. Cel d'al doilea este profesorul. Acesta, îndată, ce și-a luat catedra sa, definitivă, pe care o consideră ca o moșie al căreia arendaș a fost mai înainte, iar acum este proprietar, nu își mai face obligațiile sale ca atunci când era *suplent*.

Astăzi, profesorul definitiv — și aproape toți sunt defenitivi —, se duce la școală, de formă numai, iar lecția, adică slujba să-i zicem, o face de... mântulală!! Adică, aceasta însemnează că întră târziu, în clasă, cam 20—25 minute după ora sunării, mai boscorodește prin clasă câte ceva, se mai ceartă cu 2—3 școlari, adeseori le spune luați de ici și până aici și alăta tot. Ora s'a terminat și profesorul iasă, și și-a făcut datoria!!

Apoi, bine, cum vreți d'voastră ca școlarul acela care 7—8 ani cât stă pe banca învățământului secundar și l vede pe profesorul lui, în halul acesta de îndeplinirea datoriei lui, zic, cum vreți, ca el acest școlar, devenit cetățean, să și-o îndeplinească, în cariera, în profesiunea lui?

Și cu ce sentimente iasă absolventul acesta din Liceu, când d'ea, te-ai mulțumit se auzi dela școlarul debitor pe dinafară a unor abstracții serbede, și a unor principii teoretice secl, neplămândînd într'însul cheagul aceluia ce va trebui se joace un rol cultural, moral, economic, în statul său?

Și nu-i numai o bubă, ci sunt mai multe, prea multe încă cari depășesc cadrul unui articol de ziar.

În privința învățământului superior, socotesc că este o necesitate inexorabilă ca să fie radicalmente reformat.

FOIȚĂ ORIGINALĂ A »TRIBUNEI«.

Religiozitatea și remediile ei la poporul nostru.

De Nicolae Crișmariu.

De câte ori drepturile omului, cu cari firea l'a înzestrat, din partea puternicilor zilei au fost disconziderate, masa poporului și-a piâns amarul dar s'a mângâiat cu speranța în răzăritul unor zile mai bune. Pentruca omul e lăsat să fie liber pe pământ; și dela măsura libertății atârână desvoltarea lui spre apropierea de idealul bine-lui suprem, de Dumnezeu, al cărui tip și asemănare o poartă.

Suprimarea libertății înasună vătămarea firei și a legii dumnezeiești, pe urma căreia omul tânjește, ca planta la întunec. De când există lumea nu a fost altcum, iar istoria popoarelor din era creștină o dovedesc aceasta cu prisosință.

Într'u început s'au înființat statele, ca oamenii să poată trăi în siguranță ajutându-se împrumutat, să și păstreze avutul și să se sperie unii pe alții în caz de pericol. Așa e și firea omului, ca să trăiască în societate, căci numai așa se simte fericit. Statul îl putem compara cu societatea de albine a unui stup. Fiecare membru își are rolul său, la susținerea întregului; dar precum anumite boale alterează pacea stupului, așa pro-vîn anumite boale, cari alterează pacea dintre membrii statului.

Bunul Dumnezeu s'a milostivit și a arătat oamenilor temelul, pe care se zidesc statele. Chiar păgânii, despre cari Apostolul Pavel zice, că ne-

având lege din fire fac ale legii, — străbunii noștri romani au introdus ca principiu de stat axioma »honeste vivere, neminem laedere, suum cuique tribuere«. Și până când morala imperiului roman a fluit strict la acest principiu, statul a înflorit așa, că pe timpul cezarului Octavian August se estindea mai peste toată lumea cunoscută până atunci: în Europa, Asia și Africa, dela Oceanul atlantic până la Eufrat și dela Rin și Dunăre până la deșertele Africii. Împărăție așa de mare nu s'a mai pomenit. Și numai deviarea de pe pedestalul moralității a împărățiilor ulterioare a cauzat prăbușirea statului.

Ceeace păgânii au descoperit din fire, Domnul Hristos a descoperit în formă pozitivă. El a adus pe pământ principiul fericirii, al dragostei umane exprimat în cuvintele: »Să iubești pe deaproapele tău ca pe tine însuși« și »Ce fie nu-ți place, altuia nu face«.

Pe temelul acestui principiu s'au consolidat statele creștine, iar istoria ni este martoră și viața statelor din timpul de față dovedește eclatant, că numai acolo sunt popoara fericite, unde legile statului și aplicarea lor sunt efluxul dragostei de frate.

Cu durere adâncă trebuie să constatăm, că patria noastră milenară, ca stat creștin nu se poate mândri cu frumosul epitet al fericirii. Popoarele ei fără osebire nu se simțesc fericite, și aceasta pentru sigur faptul, că a venit vrăjmașul și a sămănat neghină în țarina lui Hristos. Diavolul a sămănat urgia păcatului numit *egoism*, care după terminologia modernă a statului se numește *șovinism*. Aceasta buruiună de s'ar stirpi odată, nu ar mai fi în țarină decât sămânța bună. Dar,

bag seamă, nu i permis a stirpi neghină până la seceriș, căci cuvântul Domnului trup are să se facă.

*

Ajuns la concepția șovinismului observ, că acesta e cauza nefericirii și neîndestulării popoarelor din iubita noastră patrie, prin urmare și a noastră a românilor. Căci, șovinismul ne opește legile țării, el scumpește tratul; politica șovinistă zguduie și temelii bisericii, stălpul și țaria adevărului divin, și mângâierea care o mai putem afia pe acest pământ.

Între împrejurările triste din țară o singură preocupare am ca preot: soarta bisericii.

Poporul român bun dela fire, blând, muncitor, cruțător, care știe să și acomodeze viața după poziția locului, pe care l'a așezat voia sorții: pe lângă toate însușirile bune a fost totdeauna și religios. Pe el nu l'a îngâmfaț nici pâinea albă de pe câmpie și nici malulul de prin văile munților nu l'a desechilibrat. El e darnic, ospital, venerator față de mai marii săi, fie din cinul preoțesc, sau din ordul civil. Caracteristica lui de frunte este: a fi conservativ în toate și peste tot. De aceea, numai celce nu-l cunosc își fac păcate atribuindu-i intențiuni, pe cari nu le are și fapte, pe cari nu le săvârșește: că ar conspira în contra statului, a stăpânirii sau altor conlocutori.

Și totuși, între împrejurările nefaste în cari tânjește țara, conducătorii lui firești, preoții, trebuie să fie cuprinși de legitime îngrijiri, că poporul decade cu sufletul, slăbește în credință. Dacă biserica își perde influința și exercitarea drepturilor asupra școalei, e stănjinită cultura și împedecată lauda datorită ziditorului după ritul bise-

Vechea facultate de științe, s'a demodat. Ea, trebuie să devie mai practică, trebuie să aibă o ramură de științe aplicate.

Va trebui să avem o facultate tehnică cu 4 secțiuni: mecanică, aplicată, electrotehnică, chimica agricolă și industrială, precum și o secțiune pentru înalte studii comerciale și economice.

Astăzi nu ne mai trebuie absolvenți — aspiranți la catedre de învățământ — secundar, căci s'au complectat, ci ne trebuie buni întreprinzători și dezvoltători ai avuției naționale, perfecți cunosători și întreprinzători în ale comerțului, agriculturii și industriei.

Intru cât privește facultatea de drept, iarăși se impun. Cea dintâi este crearea catedrelor de doctorat, introducerea lor prin lege.

Ne trebuie, doctoratul în studiul dreptului propriu zis; doctorat în științe politice, doctorat în științe administrative și finanțe; doctorat în științe sociale, precum și doctorat în știința notariatului.

Numărul actual al profesorilor, fatal va trebui sporit. N'avem săli de ajuns. Controlul serios, nu se face nici în frecventarea cursurilor nici la examene, bilețelele și influențele politice tot mai joacă rol mare.

Examenele à la vapeur, cum se fac de obicei, nu conduc just la aprecierea temeinică a candidaților. Profesorul universitar, să și mai lase din cele multe ocupații, avocatatură, școli particulare, comisii examinatoare extra-universitare, membri în diferite consilii, societăți etc., și să se ocupe de școală și de studenți.

În special, studiile la drept, trebuie făcute cu aceeași severitate, seriozitate, și bună chibzuință care să nu permită a se strecura nici o abatere fie dela teze, fie dela regulamentele de ordine și disciplină.

A nu se trece prin filiera facultății decât aceia, cari realmente posedă un mănunchiu solid de cunoștințe, pe cari apoi le-ar utiliza cu folos în practică.

Pe lângă asta ne trebuie seminare, institute practice, unde profesorii și studenții să discute împreună, să converzeze, să ceară informații, să se experimenteze dacă și întru cât, cunoștințele, teoriile, principiile dela cursuri au pătruns în studenți.

Starea actuală este intolerabilă. Și reforma e cu atât mai mult cerută cu cât intrăm într'un nou stadiu, într'o nouă fază culturală.

Trebue rupt cu educația subredă ce se dă în învățământul nostru; trebue clădit un nou învățământ corespunzător celor 2 feluri de trebuințe ce avem azi în Stat: 10 trebuință de existență, 20 trebuință de cultură.

ricei sale. Cu un cuvânt, condițiunile pentru o liberă dezvoltare, ca creștin, se pierd cu încetul, iar urmarea nu poate fi alta, decât slăbirea religiozității și moralității.

Dacă atât de adânc este păharul suferințelor bisericii noastre, trebuie să nu desmădăjduim, ci să-l golim tot. Căci scris este: »Celorce iubesc pe Dumnezeu, toate li se lucrează spre bine«. Să sperăm în Dumnezeu, că dacă această biserică n'a pierit sub implirile catolicismului și mai pe urmă ale calvinismului, nu va pieri nici în viitor. Să credem că tare e piatra, pe care e zidită ea și va rămânea nebiruită. Dar să nu fim răzleși, ci aducându-ne aminte de axioma: »Pietrea ta din tine Izrael«, toți cei chemați să ne facem datori, nu ca nălmți, ci, ca adevărați lucrători în via Domnului. În măsura în care ne sporesc greutățile să ne potențăm și puterile de lucru și să chibzuim asupra mijloacelor prin cari religiozitatea poporului nostru să nu slăbească, ci să se întărească, convinși fiind, că un popor religios, moral și statornic în datinele strămoșești trebuie să vieze.

Am citit cu atențiune, și în același timp cu plăcere articolul dlui Ioan Slavici: »Practica religioasă«, apărut în »Tribuna«, în care aduce, ca model de religiozitate poporul din republica Helveția, care tocmai pentru că e religios se simte fericit. În firul tratatului se invoacă, ca motiv al religiozității destoinicia pastorală. Eu sunt însă de părerea, că și guvernamentul statului lipsit de sovinișm, are mare înflorință asupra sentimentelor religioase. Pentru că, bunăoară, în patria noastră încă sunt catolici și reformați, dar sentimentele lor sunt departe de ale Samarineanului din pilda

Fabricile teoretice, fără rost, fără legătură cu lumea reală, trebuiesc închise odată pentru totdeauna pentru ca să fie în imposibilitate de a mai da la suprafață numai clienții stat-budgetivoră împărțită în două: întru budgetară, adică acea garantată pentru grija zilei de mâine; iar cealaltă, extra-budgetară, care așteaptă și lucrează întru aplicarea străvechului morav: scoală-te tu, ca să stau eu, la care-l împinge necesitatea primordială a existenței, din lipsă de pregătire sistematică, pentru a putea trăi și independent de orice acțiune protectoră a statului, a județului ori a comunei.

Legea trusturilor.

Două vorbiri remarcabile.

În ședințele de Marți și Mercuri ale Camerei României s'au rostit următoarele vorbiri remarcabile:

Discursul dlui I. G. Duca. Opinia publică a primit cu bucurie promisiunea din manifestul regal că se va mărgini dreptul de arendare.

Este deci de mirare că legea de față e combătută cu mai multă înverșunare decât altele, de opozițiune. S'au adus critici număratoase și violente. Se descoperă chiar virtuți trusturilor arendașești!

S'a spus că legea nu e folositoare. Trusturile nu au numai desavantajul de a exercita o presiune asupra muncii țăranilor. Chestiunea e mult mai complexă. Nu trebuie să uităm că trăim într'o țară în care absentismul se practică pe o scară întinsă; avem peste 60 la sută moși arendate.

E evident că uneori arendașia este justificată, că are un rol însemnat în istoria noastră economică. Ea a reprezentat aproape singură, într'un timp, la noi, munca și spiritul de inițiativă.

Dar una e exercitarea unui drept și alta e abuzul. În nordul Moldovei, arendașia departe de a fi o formă a energiei, a ajuns o primejdie pentru economia țării. Prin acumulare de pământuri în mâna unui singur om, s'a suprimat concurența. S'a sporit enorm prețul arenzilor în ultimii zece ani, sporire nejustificată prin nimic, decât prin o exploatare mai sistematică și mai neomeanosă a muncii țăranimii. (Aplauze.)

Arendășii cari cultivau mari suprafețe de pământ, nu au făcut o în condiții bune. Arendașia, tocmai din pricina caracterului ei provizor, nu e un ideal. S'a sporit în adevăr suprafața cultivabilă a țării, dar s'au făcut defrișeri numeroase și despăduriri. Media producției pe hectar nu s'au

Evangeliei. Presupun, că nime n'ar dori s'o și dovedesc aceasta.

Concluziunea, apoi, că religiozitatea și la români poate lua un avânt sigur prin păstori destoinici este întemeiată. Dar cert e: că condițiunile de viață din patria noastră reclamă remedii mai radicale, pentru sanarea rețelor, ce năpăstuesc biserica și predispun poporul la ireligiozitate, — decât în România, unde biserica nu suferă de calamități, de care e bătută biserica noastră. De aceea ierarhia de aici are cea mai grea misiune.

Cu catolicii stăm departe de a ne compara. Preoștii lor sunt salariați mai bine decât la noi protopopii, fără griji familiare și grije unei vieți de amar și sărăcie, de aceea pot servi numai altarului și obștei neîmpedcați. Bisericile lor sunt avute, ca în povești, iar grosul școlaelor nu le susțin credincioșii pe calea electării. Acestea au fost în trecut și vor fi și în viitor avantaje pentru promovarea religiozității la catolici.

Iar la noi tocmai contrarul: Preoștii noștri îngreuiți cu familiile sunt avizați a se susține din 800, respective 1600 cor. când tratul e așa de scump și e vorbă că trebuie să mai cruțe și pentru zile negre, pentru bătrânețe ori nepuțințe; apoi cine neagă, că nu ar avea lipsă și de opuri, de reviste pentru a ține pas cu lumea cultă și a stă la nivelul chemării sale. Și când e vorba de popor, cred că nu exagerez a spune, că el pentru biserică și școală aduce jertfele, despre cari catolicii nici nu visează.

Dar ce să mai zicem? Așa sunt săracii; de aceea le și zice Mântuitorul, că a lor este împărăția cerurilor, în această speranță trăim și jertfim.

(Va urma).

sporit. Pământul se secătuește repede, și proprietarii se gândesc de pe acum la îngrășăminte chimice.

Intr'o țară tânără ca a noastră, clasele conducătoare au și un rol educativ; acest rol nu-l pot avea marii arendași străini. Aceste trusturi pot să devie factori sociali foarte primejdioși în organismul nostru.

Bogăția e folositoare, dar plutocrația este primejdioasă, căci tinde să se pună deasupra legilor. (apl.) Trustul acesta e cel mai primejdios, căci se bazează pe nevoia de hrană a țăranului (apl). Țăranul are nevoile de pământ pentru a se hrăni, dar trustul îi dă din ce în ce mai puțin.

Di Titu Frumușanu ne vorbea despre marșul triumfal al arendașilor olteni, spre a cuceri Moldova. Nu și a adus aminte de situația de plâns a legiunilor de țărani din Nordul Moldovei, cari sunt gonți de pe pământul pe care s'au născut și pe care l'au muncit de veacuri? (aplauze).

Dar cel puțin trusturile americane dau de ani de lucru la lucrători americani, pe când la noi trustul arendașesc tinde la aducerea de lucrători străini. Engliera și Statele-Unite au limitat aducerea de lucrători străini. Chestiunea trebue să ne preocupe și pe noi.

Dar mai e o chestie. Câte nu s'au uitat lui Rockefeller pentru cele 50 milioane pe cari le-a donat universității din Chicago? La noi n'am văzut școala rurală clădită de un Mochi Fischer! (aplauze).

Adversarii noștri văzând că sunt pe un teren cam șubred, au recurs la alte argumente, susținând că singurul mijloc de îmbogățire este arendașia, și împiedicând-o, vom produce mizeria. Dar agricultura a încetat de a fi singurul mijloc de înavuțire. Depozitele mobiliare prin bănci s'au înmulțit; aceasta va contribui la o mai dreaptă împărțire a proprietății, la propășirea comerțului și a industriei.

Clasa de arendași din Moldova, care a fost ucisă de trusturi, va putea renaște. Dacă se găsesc câțiva arendași români mari, cari prin excelele lor se asemănă cu trustul din Moldova, nu e nici o pierdere dacă vor fi atinși. Naționalismul meu foarte viu, se oprește aci.

Este bine ca țara să știe că în această chestie există o profundă deosebire între partidul conservator și cel liberal. Partidul liberal e pentru autonomia omului, — dar e contra a tot putericii acestei autonomii în detrimentul solidarității sociale. (Apl.)

Partidul conservator a dovedit încă odată că este inspirat de interesele înguste ale proprietății. El a pus în balanță, de o parte urcarea arenzilor făcute de trusturi, de alta chestia țăranescă. El vor strălucirea câtorva, noi vrem mulțumirea celor mulți. Vrem ca bogăția țării să fie pusă în valoare, dar să ne îmbogățim mai încet ca să nu avem soarta Portugaliei.

Vom vota proiectul. Când un arendaș are 4900 hectare, nu se poate plânge că e atins, mai ales că cultura intensivă nu se poate face pe o întindere mai mare. Legea va asigura poporului acestei țări o viață mai lesnicioasă și mai fericită și mai dreaptă. (Aplauze prelungite.)

Discursul dlui Toma Stellan. La 3 Martie 1907, dl G. Gr. Cantacuzino răspunzând unei întrebări a dlui Ioan I. C. Brătianu, relativă la trusturi, a spus că ele constituie un pericol național.

Primul-ministru de atunci a declarat că guvernul se ocupă de mult cu această primejdie. Majoritatea conservatoare a aplaudat aceste cuvinte.

După proiectul conservator, dreptul de arendare eră limitat la 3000 de hectare, iar nulitatea tuturor contractelor eră pronunțată imediat.

Partidul liberal a emis în manifestul regal dela 12 Martie 1907, ideea mărginirii dreptului de a lua în arenda. Membrii parlamentului din 1907 au primit acest program cu aplauze.

Fruntașii conservatori ne-au făgăduit concursul lor. Eram dar îndreptății a crede că proiectul contra trusturilor nu va fi combătut de partidul conservator.

Di Filipescu n'a combătut legea în principiu; ci numai modalitatea ei, pe când dl Take Ionescu a combătut cu vehemență însuși principiul legii.

Este foarte curioasă schimbarea ce s'a produs în atitudinea dlui Take Ionescu. Când a fost în discuție însuși dreptul de proprietate, d-sa a avut o

când nu e vorba atitudine împăciuitoare, pe când acum decât de a se înfrâna abuzul arendașilor, d-șă e violent. Care să fie pricina acestel schimbări? Calcul politic e și acum.

Printr'un artificiu oratoric, dl Take Ionescu a generalizat, susținând că luăm măsuri împotriva tuturor arendașilor, pe când în realitate nu ne atingem decât de unii arendași, de acaparatori exploatați.

Arendașii străini dețin la noi 80.000 hectare; pe măsură ce arendașii străini se înmulțesc, numărul românilor scade. Mai mult de jumătate din moșile din Moldova de sus sunt arendate la străini. În Botoșani sunt 28 arendași români și 48 evrei. Aceeași proporție o găsim în județul Iași, Dorohoi și altele. Dacă vom lăsa pe acești acaparatori să continue, vor deveni quasi-proprietarii țării, și vor ajunge să trimită deputați în parlamentul țării!

(Apl.) Și când vedem pericolul, să nu luăm nici o măsură?

S'a zis că legea învoelilor agricole garantează munca țaranului. Dar nu există lege care până în cele din urmă să nu poată fi eludată de cel interesat.

S'a zis că legea nu e îndreptată în contra străinilor, și deci nu va avea nici un efect. Dar legile nu sunt a tot puternice, însăși Constituția n'a fost atât de eficace, încât să împedecă pe arendașii străini de a se încetățeni cu sutele. Desigur că urmarea acestei legi va fi înmulțirea arendașilor. Nimeni însă nu ne spune că acești noul arendași vor fi străini. Avem până acum 180 obști țărănești de arendare, cari plătesc arenda peste 2 milioane pe an. Iată viitorii arendași!

Zicea dl Take Ionescu că arendașii mari au produs bogăție în țară. Nu e exact. S'au acumulat, într'adevăr bogății, însă ele s'au scurs sau prin Austria și Galiția, sau la așezămintele de binefacere din țări străine. (Aplauze).

Dacă se va face cultură intensivă, nu va sărăci nimenea. Țăranul va fi mai fericit să se afle în fața unui arendaș mai mic, cu mai puțin capital; astfel, partea de pământ ce i-se va da lui va fi mai mare.

Dl Filipescu a vorbit de violarea Constituției; dar nu s'a atins nici un drept realizat, care a intrat în patrimoniul culva.

Vă impliniți o datorie de cinste politică și de patriotism, votând legea. (Aplauze).

Discuția generală se închide.

Proiectul se ia în considerație cu 73 bile albe contra 20 negre.

După propunerea dlui președinte al consiliului, Dim. Sturciza, ședința se suspendă la orele 9 seara.

Camera trece în secțiuni pentru a se ocupa cu bugetele.

Din România.

Noul buget. Ieri s'a împărțit la cameră proiectul bugetului pentru veniturile și cheltulele generale ale statului.

Toate bugetele speciale au fost contopite în acesta, și anume din 36 bugete au fost contopite 35.

Veniturile generale sunt fixate la 410.957.035 de lei.

Produsul veniturilor este prevăzut cu un plus de 11.400.000 la impozitele indirecte, cu 4.165.000 la monopoluri și cu un plus total 29.250.442 de lei.

Tot restul plusului între cifra proiectului de buget și a bugetului anului trecut se datorește veniturilor dela bugetele speciale.

Cifra cheltuelilor a fost fixată la 403.456.242 de lei.

Plusul de cheltulele mai important este la finanțe: datoria publică și dotațiuni de 7.795.983, la războiu 4.931.982, la culte 3.191.546, la interne 13.580.156, la justiție 2.246.564.

La bugetul cheltuelilor este prevăzută pentru crearea noului minister al comerțului și industriei cifra de 663.568 lei.

Urmarea...

În numărul de azi »Budapesti Hirlap« publică o scrisoare din peana deputatului Miksa Imre, care a fost învinovățit de »Magyarország« că este — »agent cu capul sec« care vrea să spargă partidul kossuthist și lucrează împotriva ideilor 48-iste.

Miksa este foarte aspru cu cei dela »Magyarország«, pe cari îi acuză că umblă după — căpățuia și le-ar trebui (lui Holló) îndeosebi *ministerul de justiție*... Li acuză apoi că țin conciliabile cari n'au a face cu — principiile, ci vor să forțeze satisfacerea unor ambițiuni și interese egoiste...

»Magyarország« va trebui să replice. Va fi interesant!

Sârbii și banul Croației.

— O scrisoare deschisă. —

Membrii partidului independist sârb au adresat baronului Rauch, ban al Croației, o scrisoare deschisă, în care spun următoarele:

»Ziarele oficioase și semificioase ale Dtale își dau silință, ca lupta noastră, pe care o purtăm pentru constituție, parlamentarism și pentru situația de drept public a patriei noastre, s'o prezinte ca și când ar fi vorba de o acțiune premeditată antidinastică și antipatriotică, inspirată din afară. În conflictul dintre Ungaria și Croația, partidul independist sârb a luptat din răzputeri pentru drepturile Croației. Partidul nostru s'a aliat, în coaliție, și a desvoltat o luptă națională împotriva Ungariei care vrea să stăpânească asupra Croației«.

Și după ce îl apostrofează pe ban că s'a angajat să lupte pentru subjugarea croaților și să ajute pe unguri, iar pe sârbi îi calomniază, termină:

»Nu putem tolera, ca din înălțimea poziției de ban să joci un rol frivol față de nația sârbă și față de drepturile sale legale«.

Correspondenții ziarelor maghiare din Zagreb asigură însă că pe banul l-au lăsat rece aceste șire.

Credem. Dacă ar fi un pic de rușine într'ânsul, nu s'ar fi angajat la tristul rol al coadei de topor!

Bucovina se deșteaptă.

De un timp încoaci ne sosesc vești tot mai îmbucurătoare din țara lui Ștefan-Vodă, din dulcea Bucovina.

În 5 Aprilie c. s'a ținut o adunare — după cum scrie »Apărarea Națională« — în sala V dela Universitate unde au luat parte toate societățile studentești și mai mulți profesori universitari între cari și dl dr. Sextil Pușcariu. După înflăcăratele și înălțătoarele vorbiri ale mai multor tineri s'a adus următoarea moțiune:

»Studentimea română dela universitatea din Cernăuț, adunată în 5 April 1908, declară, că tră-

tarea istoriei românilor în cadrul istoriei popoarelor europene din est, nefiind justificată nici din punct de vedere științific și necorespunzând nici dorinței obștești, se alătură tuturor românilor din țară, cerând cât mai grabnic la universitatea din Cernăuț o catedră specială pentru istoria poporului român.

»În vederea acestei dorinți, pe care însuși domnul ministru de instrucție a declarat-o de îndreptățită, se va trimite dimpreună cu un memorandum ministrului de instrucție precum și senatului academic rezoluțiunea aceasta cu rugămintea ca acesta să facă înaltului ministeriu de culte și instrucție o propunere concretă pentru înființarea neamănată a numitei catedre, decretând în același timp ca limba de propunere să fie cea românească«.

Lupta în comitate.

Congregația de primăvară a comitatului Arad este convocată în adunare ordinară pe ziua de 29 Aprilie.

Toți membrii români să-și țină de datorie a se prezintă.

Acțiunea de scăpare a școalelor.

Poporul românesc respinge ajutorul de stat.

Toracul mic.

În frunțașă comună Toracul-mic din com. Torontal în 5 Aprilie n. poporul a hotărât să urce salarele învățătoarești conform legii lui Apponyi. A fost un lucru cu atât mai greu, cu cât comuna are patru învățători și poporul e împovărat cu dări grele de multe soiuri. Dar totuși poporul nu a putut să rămână nepăsător când a fost vorba să-și mântuiască școalele. Mulțumită poporului deștept și stăruințelor vrednicilor conducători, comuna s'a exprimat unanim pentru mântuirea școalelor.

Din străinătate.

Turburările din Sofia. Miercuri dimineața redactorul socialist Cristof Stancef a fost atacat în mijlocul străzii, pe la spate, de către doi ofițeri, cari l-au bătut grav.

O mulțime imensă s'a adunat imediat scandalizată de atitudinea puțin cavalerescă a celor doi ofițeri. Mulțimea a cărei indignare a mers crescând, luă o atitudine amenințătoare față de cei doi ofițeri, cari n'au putut scăpa de furia poporului decât refugindu-se într'un local de poliție. Ei au stat închiși acolo timp de mai multe ore. În acest timp însă o mulțime mereu mai mare se aduna în fața localului unde stăteau ascunși cei doi agresori.

În cele din urmă s'a adus o patrulă care a escortat pe ofițeri spre localul comandantului pieții. Publicul care se răspândise în unele străzi laterale se luă după trăsura în care se aflau ofițerii și încercă în câteva rânduri să-i înșeze. Cavaleria a împiedecat publicul de a atacă pe ofițeri, și l-a împărșiat apoi după o manifestație din fața comandamentului pieței.

Prințul Nichita la țară. Părechea imperială a Rusiei a dat un prânz de gală în onoarea prințului Nichita al Muntenegrului. Cu această ocaziune țarul a ținut următorul toast: Din toată inima mea salut în persoana Alteței Voastre regale pe

Cel dintâi atelier de pietre monumentale aranjat cu putere electrică.

Gerstenbrein Tamás — maeștru de monumente și pietre de cimitir. —

Fabricație proprie din marmoră, granit, seynit, labrador etc., din pietre de marmoră magazina se află în Kolozsvár, Ferencz József-ut 25.

Cancelaria și magazinul central: **Kolozsvár, Dézsma-u. nr. 21.** Telefon 662.

Filiale: Nagyvárad, Nagyzobon, Déva și Bánpatok.

capul unei case domnitoarea slave, care prin legături de sânge e strâns legat de familia mea și totodată pe domnitorul unui popor, care e legat prin aceeași religie și sânge de poporul rusesc. Sunt convins, că vizita Alteței Voastre regale va întări și mai mult prietenia tradițională, dintre Rusia și Muntenegru, aceea prietenie pe care a pus un pond așa mare neuitatul meu părinte și pe care și eu doresc să o țin tot în aceeași măsură. Golesc paharul în sănătatea prințului Nichita al Muntenegrului și a ilustrei Sale familii, precum și pentru prosperarea viteazului său popor.

Adunarea Reuniunii sodalilor rom. din Cluj.

Rătăcind încolo și încoace, abia acum după 35 de ani, a ajuns »Reuniunea sodalilor români din Cluj« la adevărata ei cărare. Un grup întreg alcătuit din oamenii tineri, meseriași și prietini ai meseriașilor, toți dornici de muncă culturală, a luat în mâinile lor destinele acestei reuniuni, a clasei noastre de mijloc, oameni cari, cu drept putem nădăjdui, — se vor ști achita cinstit de angajamentul luat asupra lor. Ajunsă reuniunea aceasta de natură culturală, ca să și plămădească toate visurile ei, sub scutul bisericii — puternica noastră societate mamă — să poate aștepta la o lucrare pricepută, la o muncă urmată de roade, la o închegare strânsă, cătră care va trebui să înțelească tot omul de bine. Ispășirea trecutului acestei reuniuni trebuie să se facă. El a fost atât de neguros, încât orbecarea celor care alcătuiau societatea, e de înțeles, cel puțin, dacă nu de scu-zat. Inimile oțelite, și sufletele curate ale celor ce au acum cărmuirea reuniunii acestora, sperăm că vor fi atât de înțelegătoare, încât vor ști să curățească drumul care duce cătră ținta ei, și vor ști chibzui într'»așa fel, ca »Reuniunea sodalilor români din Cluj« nu peste mult, să stea alături de celelalte reuniuni surori.

Momentul acesta îmbucurător l-a dat adunarea generală, care s'a ținut în 29 Martie a. c. și care eră de mult așteptată. Eră adecă aproape un an de când reuniunea aceasta, tângea, mai mult decât în trecutul apropiat, fiindcă prin abdicarea prea de timpurie a d. Vasile Ranta Buticescu, rămăsese și fără prezident mai bine de un an. Adunarea de acum a dat reuniunii un comitet nou și viguros, în cap ca și în membre. Iată pe scurt decursul acestei adunări importante. La 5 ore d. a. întrunindu-se un număr destul de membri fondatori și ordinari, se constată, că nu este prezident, care să conducă adunarea și e de lipsă a se alege un prezident ad hoc. Dnul dr. Aurel Isac, adv. și patronul reuniunii, recomandă de prezident ad hoc, pe dl Vas. Podoabă, fost 20 ani președinte al acestei sărmâne reuniuni. Într'o tăcere grăitoare, designatul domn ocupă imediat prezidiul și declară adunarea de deschisă și capabilă a aduce hotărâri valide. Se prezintă raportul secretarului Iacob Murășan, care fiind bolnav este înlocuit prin Andreiu Pora, — din care transpiră, că numai lipsa de interes a celor chemați e pricina întregii slăbiciuni a reuniunii.

O singură ședință a ținut comitetul într'un an! Urmează raportul cassarului Andreiu Casian, din care se vede, că cassarul numai 20 cor. a strâns într'un an, ca taxe de membrii. De relevat un singur moment îmbucurător, că reuniunea a prețind importanța școlii celei nouă ce s'a zidit în Cluj, a oferit din partea sa bisericii suma de 200 cor. Luată la cunoștință aceste rapoarte, dl dr. Victor Porușiu, adv. în Cluj și membru fondator al reuniunii a mai oferit 10 cor. ca ajutor, cari s'au primit cu mulțămintă.

Urmă, conform statutelor, alegerea unui nou comitet s'au mai bine zis raportul comisiei de candidare esmise de adunare în persoanele: Dr. V. Porușiu, Petru P. Barișiu și Teodor Târziu. —

Dl dr. Aurel Isac, previne comisiunea esmisă și propune să se aleagă numai președinte nou și să se reslegă întreg comitetul vechiu. Propune de președinte pe dl dr. Ștefan Morariu. Adunarea protestează și cere raportul comisiei candidate. Dl dr. Aurel Isac insistă pentru candidații săi, dar întreagă adunare preținde un nou comitet și ascultă propunerea comisiei prezente de dl dr. Porușiu, care candidează de prezi-

dent pe dl Eugen P. Păcurariu, inimosul capelan în Cluj. Să cere votarea nominală, și dl Eugen P. Păcurariu este ales cu mare majoritate iar contra-candidatul său, numără 3 voturi. Restul comitetului propus de comisiunea candidatoare este ales de adunare, cu aclamațiuni entuziaste.

Iată acest comitet: Președinte: Eugen Pop Păcurar, vice-președinte: P. P. Barișiu, secretar: Andreiu Pora, cassar: Mihail Radu, controlor: Teodor Târziu, membrii în comitet: Ioan Crețariu, Vasile Sâncrălan, Iosif Mihu, Ioan Duma, Vasile Rus, Teodor Chinez, G. Moldovan și P. Sâmbălăușan.

Noul comitet, dupăcum ni-se comunică, în proxima sa ședință își va preciza și alcătui un plan de acțiune peste întreg anul. Dorim spor și înflorire acestel reuniuni cu mentre așa de frumoasă.

Săptămâna sângelui.

Din Macedonia »Românul dela Pind« primește următoarele:

N'am putut găsi un titlu mai nemerit pentru cele ce se petrec acum aici. În adevăr de mai multe zile în Macedonia curge din belșug sânge omeneșc. (Se varsă și sânge de oi, mlei, capre, etc., dar numai atunci când bandiții greci vor să facă dovadă neîntrecutei lor viteji).

Acum nu e zi dela Dumnezeu, în care să nu primim cât mai multe vești despre omoruri, ciocniri, vărsări de sânge. Primele cuvinte, cu cari se întâlnesc doi oameni, sunt acestea: ce crime s'au mai comis pe ziua de azi?

Și începe pomelnicul: la Salonic, de pildă, Grecii au săvârșit un nou atentat, în districtul Vodenă s'au bătut Turcii cu Bulgarii, în districtul Caraferia, Turcii cu Grecii, ori Grecii au atentat la viața altor Români, în Vilaetul Cosova o bandă sârbească a fost distrusă, în părțile Florinei ori Castoriei, bandele bulgărești s'au ciocnit între dănele etc. etc.

Și așa, în toate părțile, în sus și în jos, la dreapta și la stânga se varsă sânge, se omoară oameni, viața a ajuns să nu mai aibă nici un preț.

Iar săptămâna aceasta prezintă o particularitate a ei și anume: au dat victime, aproape proporțional de egale, toate naționalitățile din Turcia. Au fost uciși antari, șefi de ai lor, ofițeri elevi chiar, au căzut prinși de vil ori omorâți șefi și simplii comiți bulgari, au fost distruse bande sârbești. La rândul lor Turcii n'au obținut succese ușoare: și dâșii au avut de înregistrat pierderi dureroase. Doi ofițeri și mai mulți soldați au căzut victime datoriei lor.

Bine înțeles, că Românii nu sunt printre fericiții muritorii, cari să fie scutiți și să fi fost la aoăpost.

Cu bleții Români se petrec ceva trist de tot. Românii naționaliști, sunt urmăriți cu cea din urmă furie și asasinați fără nici o cruțare de antari și teroriștii greci. Cei grecomanii sunt omorâți de Bulgari, ba chiar deseori și de înșiși Grecii, cari n'au încredere în sentimentele lor elenești și cari — de altfel cu drept cuvânt — îl bănuiesc că într'o bună dimineață, când va începe regimul sălbătăciei teroriste, ei se vor grăbi să reintre în rândurile de cinste ale naționaliștilor.

NOTĂȚI.

ARAD, 11 Aprilie n. 1908.

Rugăm pe toți abonații cari sunt în re-stanță ori nu și-au reînnoit încă abonamentul pe quartalul Aprilie—Iulie, să binevoiască a plăti cât mai curând ceace datorează pentru primirea ziarului nostru.

— Redacțional. Ca adaos la notița noastră de ieri, observăm că dl I. N. Iova se îndepărtează de aici având a pleca la temniță, iar și până să-și înceapă osânda, se duce acasă, pentru căutarea sănătății.

— Predică. Azi în 30 Martie va rosti în catedrala din loc predică dl prof. Nicolae Mihulin.

— Asentările din Aradul-nou nu vor fi la Paști. Am anunțat într'unul din numerile noastre trecute că în Aradul-nou se fixase terminul recrutărilor pe 27 Aprilie adică pe a doua zi de Paști.

În urma acestei disconsiderări a serbăto-riilor noastre, deputatul național dl Vasile Goldiș a intervenit personal la ministrul de honvezi Jekelfalussy, care acum prin avizul nr. 36.260 a schimbat ordinea comunelor așa că rândul comunelor românești va veni nu Luni în 27 ci în 29 adică Mercuri după Paști.

— Notarii Camerei. Un ziar din Budapesta scrie că la alegerea biroului Camerei pentru a treia sesiune vor veni de astădată în combinație și cele două partide de opoziție: partidul stângel și cel al naționalităților. Guvernul s'ar fi lavolt deja, ca pentru a se conforma uzanței parlamentare privitoare la reprezentarea minorităților să dea câte un post de notar celor două partide. Foia ungurească este informată că partidul naționalității ar fi designat din partea sa pe dr. Aurel Vlad, iar cel al partidului stâng pe Nagy György.

— »Românii din statul ungar«. Ci-tim în »L'Indépendance Roumaine« următoarele: »Societatea culturală »Steaua« publică în biblioteca sa poporală o interesantă broșură de dl Ioan Russu-Șirianu asupra »Românilor de peste Carpați«.

Broșura aceasta (de 90 pagini) este un rezumat din cartea »Românii din statul ungar« premiată de Academia Română și este deja a 15 lucrare ce publică societatea »Steaua«, care condusă de bărbați de știință ca I. Kalinderu, Spiru Haret și alții, dezvoltă o laudabilă activitate pentru luminarea poporului român, punând oricui la îndemână cărți bune, pe un preț cât se poate de mic.

— Călătoria miniștrilor austriaci. Din Pola se anunță, că baronul Beck, ministru prezident austriac, Derschatta ministru căilor ferate și Friedler ministru de comerț vor sosi azi în Brioni. Miniștrii, care-s însoțiți de membrii familiei lor, vor petrece Paștile în Brioni.

— Concluz laudabil. Sinodul protopopesc al tractului protopresbiteral Mercurea, a decis, ca în toate comunele din tract să se țină școală cu adulții, respective cu analfabeții.

† Pavel Cotoșiu. »Telegraful Român« anunță cu părere de rău, că actiuarul consistoriului mitropolitan Pavel Cotoșiu, un tânăr inteligent, dar modest și de rară onestitate, după grele și îndelungate suferințe a repausat Luni, în 6 Aprilie n. în comuna sa natală Fintenșul-mare. Odihească în Pace!

»Tribuna« se asociază la acest doliu cu atât mai ales, cu cât pe vremuri, repausatul i-a fost un colaborator apreciat.

— Ședință publică în Brașov. Societatea de lectură a elevilor dela gimnaziu și școala comercială din Brașov, va ține Duminică, în 30 Martie v. (12 Aprilie n.) 1908 la orele 6 sara, în sala cea mare a gimnaziului român, o ședință publică cu un program bogat și variat.

— Balonul Zeppelin. Conte Zeppelin va face noi experiențe cu balonul său dirigeabil.

El va încerca să parcurgă distanța dintre Bodenbach și Wirzburg.

— Atentatorul șahului Persiei. În Teheran au deținut alaltăieri cluci ampoliați ai unui stabiliment de electricitate, pe cari li acuză, că ar fi pus la cale atentatul în contra șahului. De data aceasta se crede că în adevăr au pus mâna pe adevărații atentatori.

— Anarhiștii deținuți. În Paris au deținut ieri pe trei din cei mai periculoși anarhiști, anume Roux, Roussel și Kuhn. În momentul când toc-mai voiau să contrabandeze dinamit.

Dinamita ar fi fost întrebuințată la un atentat pe care l'ar fi săvârșit cu ocazia demonstrațiunii dela 1 Maiu.

— O întâmpinare. Suntem solicitați să publicăm următoarele:

Înainte de a intra în meritul corespondenței apărute în prețitul ziar »Tribuna« Nr. 55 sub titlul »Români rădăciți«, spre orientarea publicului celorlalte imi lau vola a face următoarea lămurire:

O familie fructasă din Câmpeni, înainte cu vre-o câțiva ani a instituit sub numele »Doina« o bancă familiară, care în primul rând se interesa de sine și numai în al II-lea de popor, și era val și amar de cine cuteza a nu să îndifica cu doiniștii și a apăra interesele lor, acela era persecutat și denunțat publicității, că nu e bun român și e trădător de neam, cum am pățit-o și eu.

Văzând cum un parohian al meu pentru cambiul expirat ducând interesele, nu numai, că din partea amplotațiilor doiniștii a fost huiduit și dat afară și în termen de 3 zile și improcesuat, căuzându-i-se spese de 54 coroane; ba mai văzând că și alții pentru puțină întârziere erau pedepsiți cu 5—10 coroane și convingându-mă, că aceasta bancă duce poporul la ruină totală, lucrând cu interesele de 15—20% spre a mântui poporul de o nouă iobăgie cu sucursul oamenilor de autoritate, ca Ilustritățile Lor Grof Beihlen Géza Sándor János, dr. Horváth Miklos etc. am înființat în Câmpeni o bancă internațională, ca să scăpăm poporul de o a doua iobăgie.

Au doară D-ta dle Santinelă văzând că fratele cel mai mare, bate pe fratele de mijloc, D-ta ca cel mai mic, au nu ai sări în ajutorul fratelui de mijloc? Și în cât singur nu ai putea, au nu ar recurge la ajutorul vecinului tău?

Toi mai așa am procedat și eu:

Văzând, că fratele cel mai mare »cărămidarul« bate pe fratele de mijloc »clubărarul« eu ca cel mai mic frate »cercurarul« am cercat să apăr pe clubărarul; însă fiind eu prea slab și neputându-l apăra am chemat în ajutor pe vecinul Pișta, care ajutându-mă am scos pe fratele »clubărar« dela moarte; pentru că dacă va fi soarta fratelui meu clubărar să moară asasinat să nu moară de mâna fraților-ne-său, fără mai bine de mâna străinului, ca fratele meu cărămidar să nu poată fi umbrat cu epitetul de »frate cide«.

A așa a trebuit doiniștilor să se răpăstulască asupra mea și să-mi zică că mi-am trădat națiunea mea și am intrat slugă la jidani.

La acestea invective am trimis rectificarea mea atât la ziarul »Libertatea« cât și la »Tribuna« însă fără rezultat apărarea mea nu a fost publicată, ba ce e mai mult, cerând dela ziarul »Libertatea« să-mi comunice autorul imi răspunde:

»Lapădă-te de societatea din cari faci parte și noi vom fi cel dintâiu, cari Te vom rehabilita în coloanele noastre« (Poftim ce rehabilitare.)

Să revin la obiect. Eu ca membru fondator al băncii am fost denumit, ca membru în direcțiune pe 3 ani, expirând termenul cu considerarea la etatea mea înaintată și depărtarea, ce mă desparte de sediul Câmpeni, după ce eu la adunarea ținută în 12 Martie a. c. nu am putut lua în persoană în scris mi-am înaintat abdicarea prezidiului dr. Boér Kálmán și membrului în direcțiune dr. Horváth Miklos, cu observarea că pe viitor nu primesc a mai funcționa ca membru în direcțiune. Aceasta este starea faptică a lucrului și e o minciună încornurată, că eu mai mult nu am fost ales în direcțiune; ci țipat afară. — Dacă afirmațiunile mele nu ar corespunde adevărului rog pe domniile dr. Horváth Miklos actualul prezidiu dr. Gruber József membru în direcțiune și dr. Boér Kálmán prezidentul băncii să mă desuaveze.

Eu lucru pentru apărarea oropșiților mei parohieni, ca să nu se înnece în apa doiniștilor și pentru că am curajul a nu merge alături cu doiniștii, pentru că imi iubesc națiunea mea, mai mult poate ca nime din lume.

Iuda a zis »Mal bine să fie vândut mirul, cel de mult preț și banii să fie împărțiți săracilor, nu doară, că avea milă de săraci, ci fiindcă fur era și pungă avea«.

Așa și dvoastră nu de popor aveți milă; ci de punga dvoastră, că numai puteți lucra cu 15 până la 20% a. Vai voastră farisellor strecurați țânțarul și înghițiți câmiia.

Toată corespondența domnului »Santinelă« o declar de răutate. Neagra, la 30 Martie 1908 cu profundă stimă: Nicolau Candrea preot gr. or.

Respectând dreptul de apărare, am publicat întocmai întâmpinarea, omițând numai personalitățile ce dl Candrea face la adresa presupusului autor, pe care nu-l nimereste însă.

Ținem să declarăm însă că nu admitem ca un român să se alieze cu ungurii contra unei bănci românești, ci dacă la o bancă românească s'ar petrece neregularități, poftescă la adunarea generală, care e chemată și desigur are și virtutea să îndrepteze scăderile.

— Ziarele cele mari din lume. De mai multe ori s'a încercat a se constata, câte ziare și reviste apar în lume, și în totdeauna s'a ajuns la diferite rezultate. În timpul de față scriitorul englez Tomv Keilen în lucrarea sa despre presă adună toate datele statistice referitoare la ziare și ajunge la rezultatul, că în lumea întreagă apar 66,737 de ziare și reviste. Deoarece însă nu a primit din toate țările date sigure și în intervalul lucrării sale apar mereu ziare noi (căci se știe ziarele și băncile românești apar întocmai ca clupercie N. R.) numărul total al ziarelor și revistelor se poate evalua la 70.000. În fruntea statisticii stă uniunea nord-americană cu 21.735 de ziare și reviste, după aceasta vine Franța cu 8548, Germania cu 8050 (între care sunt luate și cele 2178 de ziare germane, cari apar în Austro-Ungaria), Anglia cu 4329, Italia cu 3479 și Rusia cu 1350. După aceasta vin apoi celelalte țări.

— Matzky Károly, cofetar în Arad, recomandă pentru sezonul carnavalului cele mai fine prăjituri de thee și bomboane. Fabricație proprie.

Ultime informațiuni.

Printul Bülow în Italia. Din Berlin se telegrafiază, că printul Bülow cancelarul imperiului german a plecat alaltăieri dimpreună cu soția sa în Italia. Cancelarul nu se va opri nicăiri și va sosi Duminică după amiază în Roma. Va fi întâmpinat de ambasadorul Flotov și de consilierul intim Schaefer. Cancelarul Bülow va avea o audiență la regele Victor Emanuel și alta la Papa și va petrece în Roma vre-o 14 zile. Ziua reîntoarcerii încă nu se știe.

Economie.

»Tovărășia Centrală« și asigurarea viteilor. Cetim în »Libertatea«: Duminică trecută dl V. C. Osvadă și preotul I. Moța au mers la Mercurea și la Ludoș pentru propoveduirea cu graiu viu a scopurilor acestor două așezăminte economice nouă. Și într'un loc și în celalalt, au aflat un foarte viu interes la înțelegință ca și la popor și s'au făcut începuturi frumoase de înscriere de membri și la una și la alta.

Și până va apare, în săptămâna viitoare, Tovărășia care va aduce raport mai pe larg, — pomenim, ca la Mercurea s'au lăsat tipărituri de lipsă la dl N. Simulescu, inv. pens., secretul Reuniunii meseriașilor, la care să pot face înștiințările pentru asigurarea viteilor. Cei din jur, până însoțirea nu va avea bărbăți de încredere și prin satele lor prin toate, — să vie și ei la Mercurea să se înștiințeze cu vitele lor la dl Simulescu.

În Ludoș s'au lăsat hârțile la dl preot Ilie Pop, cum și la câțiva preoți din comunele vecine.

Îndată ce sunt însinuate 3000—4000 de vite, despărțământul se declară înființat și despăgubirile pagubelor ce s'ar mai ivi, se vor începe!

Avizul, că de când anume să și plătească pagubele celor înscriși, se va da în cerc, de aici dela centru.

Dl Osvadă a plecat dela Mercurea în Bihor, unde încă a fost chemat a propovădui și lămurii poporului cele două așezăminte prea folositoare. În numărul viitor al »Tovărășiei«, va fi raport despre toate.

Adunarea generală ordinară a »Secției industriale« din »Reuniunea economică din Orăștie«, s'a ținut, — scrie »Libertatea« — Duminică în 5 Aprilie n. în localul »Secției«.

Abzicând fostul ei prezident, dl Const. Baicu, adunarea l-a înscris la protocol meritele ce și-a câștigat în jurul secției meseriașilor noștri, adunându-i la un loc ani de zile și împintindu-i pe cărările cultivării de sine. La adus mulțumită pentru asta. S'a adus mulțumită protocolară și fostului casar, dl Dumitru Martin, care în decurs de 8 ani a lucrat cu cel mai mare zel de activitate pentru interesele acestei secții.

A ales apoi de prezident al »Secției« pe dl Adrian Cristea, funcționar de bancă, care a primit alegerea în cadrul unei mult promițătoare cu-cântări; iar de vice-prezident a fost ales dl Ioan Ciontea, conducătorul »Tipografiei Nouă«; Casar: dl Ioan Vărmgean, măestru pantofar; Notar: dl George Suciu, culeg. tipograf; Controlor: dl Nicolae Opris, măestru pantofar; Bibliotecar: dl Dumitru Jurca, măestru croitor.

Membri în comitet: d-nii Ioan Lăzăroiu, m. pantofar; Ilie Lădăriu, m. ferar; Iacob Herța, sodal croitor; Nicolae Crișan, sodal cojocar; — Membri suplenți: d-nii Alex. Iozon, tipograf, G. Astăluș, sodal ferar; Petru Grozav, tipograf; Nic. Opincar jun. sodal măcelar.

Bursa de mărfuri și efecte din Budapesta.

Budapesta, 11 Aprilie 1908

INCHEEREA la 1 ORĂ :

Grâu pe Apr. 1908 (100 klg.)	21.86—21.88
Secară pe Apr.	16.48—19.18
Ovăz pe Apr.	13.28—14.30
Cucuruz pe Mai 1908	12.60—12.62

INCHEEREA la 4 ORE :

Grâu pe Apr.	21.80—21.82
Secară pe Apr.	19.10—19.82
Ovăz pe Apr.	14.28—14.30
Cucuruz pe Mai 1908	12.60—12.62

Prețul cerealelor după 100 klg. a fost următorul:

Grâu	
de Tisa — — — —	21 K. 35—23 K. 05
Din comitatul Albei — — — —	21 » 65—22 » 55
De Pesta — — — —	21 » 05—22 » 65
Bănățenesc — — — —	21 » 15—22 » 35
De Bacica — — — —	21 » 25—22 » 50
Săcară — — — —	19 » 95—20 » 05
Orzul de nutreț, cvallitatea I.	13 » 30—13 » 60
» de cvallitatea II — — — —	12 » 90—13 » 20
Ovăz » » » » I — — — —	15 » 40—15 » 60
» » » » II — — — —	14 » 70—14 » 90
Cucuruz vechiu — — — —	— » — — — —
» nou — — — —	12 » 85—12 » 95

Casă de închiriat.

În frunțașă comună Șistaroveț sub nrul 121 se află la locul cel mai potrivit o casă foarte comodă pentru pravălie și cărciumă — de închiriat. Comuna e curat românească cu preste 300 numere de case și centru a mai multor comune cari gravitează spre ea.

În întreaga comună de prezent e numai o singură pravălie și cărciumă.

Tot acolo se află de vânzare fân, calitate bună, proprietatea subscrisului.

Doritorii de a închiria să se adreseze dlui *Iulian Barzu* inv. proprietarul casei — în Guravoț u. p. Acsucza (Arad-m.)

BIBLIOGRAFIE.

A apărut în tipografia »Tribunei« »Tânguirea Maicii Preceste« o cârtică religioasă-morală scrisă în versuri, folositoare fiecărui creștin. Doritorii a se adresa la Administrația acestei foi, prețul 10 filerli.

Redactor responsabil provizor Sever Bocu.
Editor proprietar George Nichin.

Prețuri moderate!

Spre atențiunea onor. public!

PARFUMERIE

FRANCEZĂ ȘI ENGLEZĂ

Creme pentru față, creme și pudre pentru mâni, pudre pentru față, ape de colonia, ape de păr, săpunuri, ape de gură, paste, prafuri și perii pentru dinți precum și tot felul de articole casnice în calitățile cele mai bune și cu prețurile cele mai moderate, se găsesc la:

Noua Droagerie

= Nestor Hanzu =

ARAD

strada Weitzer János Nrul 2.
(Palatul Minorităților).

Firmă românească!!

Adresa pentru scrisori:

„VÖRÖSKERESZT“ DROGERIA ARAD.

BANCA NAȚIONALĂ A ROMÂNIEI.

SITUAȚIUNEA SUMARA

1907.	ACTIV
24 Martie	
114798426	{ 81203420 Reserva metalică Aur . . . 92939018
1482969	{ 33595000 „ Trate Aur . . . 38535000
75915380	Argint și diverse monete
9855600	Portofoliu Român și Străin
19263787	{ *) Impr. contra ef. publice 8032200
11999924	{ „ „ „ „ în cont curent 16901120
15931524	Fonduri publice
3265121	Efectele fondului de rezervă
5872035	„ „ „ „ amortisarea imob. și material
613678	Imobili
495768	Mobilier și Mașini de Imprimerie
100881258	Cheltueli de Administrațiune
—	Deposite libere
—	„ „ „ „ & provizoria
20886558	Compturi curinți
381262037	Copmturi de valori
	PASIV
12000000	Capital
22726229	Fond de rezervă
3373692	Fondul amortisării imobilelor și material
241351150	Bilete de Bancă în circulațiune
—	Profituri și pierderi
780394	Dobânzi și beneficii diverse
100881258	Deposite de retras
—	„ „ „ „ & provizoria
149314	Compturi curinți
381262037	

Scuzptul 5%. *) Dobânda 5 1/2%

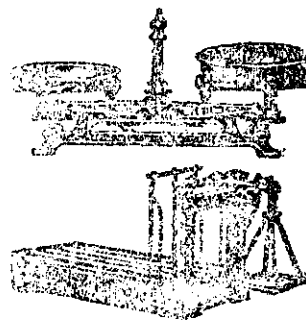
1908.	15 Martie	22 Martie.
	131887908	131474018
	1794550	1821904
	65532366	65143209
	24424219	24933320
	11999924	11999924
	15638508	15638508
	3243121	3238121
	5929736	5930236
	663538	684796
	461475	469576
	104694834	104709154
	—	—
	14128433	13308504
	24733461	25728838
	405132073	405080108
	12000000	12000000
	24574391	24609781
	3603940	3634520
	259464500	259264340
	—	—
	794408	862313
	104694834	104709154
	—	—
	—	—
	405132073	405080108

Să sprijinim industria din loc!

I. SPANLANG,

lăcătușier

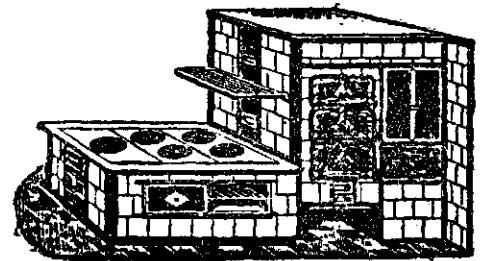
ARAD, Flórián-u. nr. 6e (casă proprie)

Primește în lucrătorea sa orice lucru ce stă în atingere cu această branșe, ca:

ferării pentru clădiri, mașini de fierț, porți, balcone, coridoare, trepte, grilaje verende, scuturi, tablete în orice formă, sobe Meidinger, fântâni săritoare, și orice soiuri de renovări.

Indeplinesc orice comandă atât în loc cât și în provincie în modul cel mai cinstit — iar pentru lucrul făcut de mine primesc cheazăia.

Cerând sprijinul onoratului public, român

Cu stimă:

I. SPANLANG,

lăcătușier.

Planuri pregătesc gratuit.

Practicant

pentru farmacie cu VI cl. gimn. se primește la farmacistul Cornel Demeter, în Szászváros.

O văduvă

tinăra, inteligentă, care se pricepe la orice lucru și economie de casă, caută un loc, ca găzdoaie (minajeră) la vre-o persoană singură.

A se adresa la Administrația »Tribuna«.

De vânzare

loze de viță, portaris și soiuri pentru vin și struguri de pășrat. — — —
Soiuri pentru vin 40 fl. mii.
Soiuri ptu struguri 45 fl. mii.
La dr. Buding, medic Csákova (Temes m).

AVIS!

Am onoare a aduce la cunoștința on. public și stimaților mei cunoscuți și prietenilor mei cunoscuți, că m'am desfăcut de prăvălia de mode de dame a dlui Nadler Lajos și am preluat

cafeneaua „Motor“

a lui Lukács Fülöp László de pe piața Béni în casa Wánicsek, și o voi conduce eu mai departe.

Nisuința mea principală va fi să mulțumesc în toate privințele pe onorații mei binevoitori.

Solicită părtinirea on. public

Deutsch L. Lipot

proprietarul cafenelei »Motor«.

Comenzile din provincie să efectuează prompt și exact.

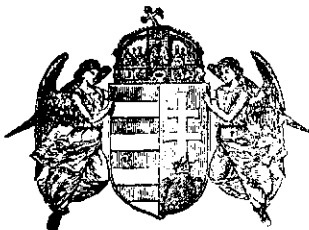
Comande din provincie să efectuează prompt și exact.

Orice lucru se îndeplinește, sub îngrijirea mea proprie.

Lucru admirabil. — Prețuri ieftine. — Serviciu prompt.

Premiat cu medalia cea mare la exp. milenară din Bpesta în 1896.

**TURNĂTORIA
DE CLOPOTE**

Fabrica de
scaune de fer
pentru clo-
pote -- alui

ANTONIU NOVOTNY

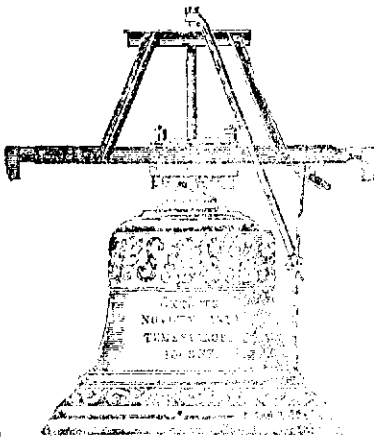
TIMIȘOARA-FABRIC

Se recomandă spre pregătirea clopotelor nouă, precum la turnarea de nou a clopotelor stricate, spre facerea de clopote întregi, armonioase, pe garanție de mai mulți ani provăzute cu ajustări de fer bătut, construite spre a le întoarce cu ușurință în orice parte îndată ce clopotele sunt bătute de o lătură fiind astfel mântuite de crepare. Cu deosebire sunt recomandate

CLOPOTELE GĂURITE

de dînsul inventate, și premiate în mai multe rânduri, cari sunt provăzute în partea superioară — ca violina — cu găuri ca figura S și au un ton mai intensiv, mai adînc, mai limpede, mai plăcut și cu vibraire mai voluminoasă decât cele de sistem vechiu, astfel că un clopot patentat de 327 klg. este egal în ton cu un clopot de 461 klg. patentat după sistemul vechiu.

Se mai recomandă apoi pentru facerea scaunelor de fer bătut, de sine stătător — pentru preajustarea clopotelor vechi cu ajustare de fer bătut ca și spre turnarea de toace de metal. — Preț-curanturi ilustrate gratis.

Cea mai efină și mai bună sursă
de cumpărare

PENTRU ACOPERIREA

necesităților menagiului.

Recomandăm:

Recomandăm:

Creme de față		Paste-de dinți
Parfumuri		Perii de dinți
Pudre		Ape de gură
Ape de colonia		Săpunuri
Praf de dinți		Ape de cap
Creme de dinți		Parfumuri de odae

VOJTEK ȘI WEISZ

mare drogerie și parfumerie.

Arad Arad

**Cele mai fine parfumuri
petru stropit la Paști.**

Tot felul de mirosuri și prețuri: —
25 fileri, 50 fileri, 1 cor., 2 cor. și 3 cor.

**Parfumuri de lux,
potrivite pentru cadouri de Paști
dela 4—20 cor.**

Parfurmile cele mai moderne.

Parfuri cu măsura:

1 deka 50 fileri și 1 cor.

Parfum serail! Noutate! Parfum serail!
Miros durabil, plăcut și modern.

!!! Viorele de Andalusia !!!

Parfum veritabil de viorele! Parfum veritabil de viorele!
1 deka 2 coroane.

Se găsește numai la farmacia:

ROZRNYAI MÁTYÁS

ARAD, Piața libertății.

Preluare și deschidere de
hotel și cafenea

Am onoare a aduce la cunoștința onoratului public că
am cumpărat dela văduva doamna Duffner
restaurantul „VASS“

care de mai multe decenii se bucură de cea mai bună re-
putație dela 1 April a. c. o voi conduce sub numele
meu. Toate nisuițele mi-le voi îndreptă într'acolo ca să
merit încrederea on. public. Pentru care scop am renovat
toate odăile hotelului în stil modern și am introdus lumină
electrică. Tot asemenea am aranjat în mod corăspunzător
și cafeneaua, unde oricând se pot căpăta cele mai fine și
mai bune benturi de cafenea, și vinuri de risling de 5 ani,
productul din via proprie în butelii de 3 și 7 decilitri pre-
cum și bere veritabilă de Pilsen în butelii cu prețul cel
mai favorabil.

Deschiderea festivă Mercuri la

Aprilie.

Totodată îmi iau îndrăsneala că am angajat ca con-
ducător al afacerilor mele pe dl IGNATIE KLEIN,
care de 8 ani ca portier la „Hotel Central“.

La toate plecările și sosirile trenurilor
:: :: :: omnibus particular. :: :: ::

Cu distincă stimă:

HAAS ALBERT

hotelier și cafetier.